

INFORME DE NECESSITAT DEL CONCURS D'IDEES “ALTERNATIVES PEL DESENVOLUPAMENT DE L'ÀMBIT BESÒS CENTRAL – CENTRALITAT METROPOLITANA DE BARCELONA, BADALONA, SANTA COLOMA DE GRAMENET I SANT ADRIÀ DE BESÒS”

EXP. 146/24

En data 21 de març de 2023, el Consell Metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, reunit en sessió extraordinària, va acordar aprovar inicialment el Pla director urbanístic metropolità (PDUM).

El PDUM, en compliment de la Llei 31/2010, del 3 d'agost, ha d'establir les principals línies de desenvolupament en matèria urbanística sobre el territori metropolità, que està format per 36 municipis.

El PDUM és el primer pas cap a la redacció del POU-met que substituirà el Pla General Metropolità (PGM), vigent des del 1976, permetrà rehabilitar la ciutat ja construïda, atendre la diversitat dels espais oberts i els requeriments mediambientals i posarà el focus en les necessitats de les persones.

El Consorci del Besòs és una entitat amb caràcter d'ens local integrada pels Ajuntaments de Barcelona, Badalona, Sant Adrià de Besòs, Santa Coloma de Gramenet i Montcada i Reixac, així com de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, en els termes dels articles 57 i 87 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local i 269 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, que té com a finalitat garantir una unitat d'acció pública en el seu àmbit d'actuació territorial, orientada especialment a la formació del planejament urbanístic, la seva execució i conservació, així com a la prestació dels diversos serveis als ciutadans a l'entorn del Besòs.

En l'exercici de les seves competències, i dins del document “Estratègia Besòs (4 projectes)” redactat pel Consorci del Besòs l'any 2021, es va crear un àmbit denominat “Besòs Central” que, posteriorment, ha estat inclòs dins del PDUM, en tant que “Àmbit de centralitat metropolitana ordenat (ACMor.07 Besòs Central)”.

El “Besòs Central” es situa en un espai periurbà al voltant del pont del Molinet, en una posició cèntrica dins del territori Besòs on hi conflueixen els termes municipals de 4 municipis del Barcelonès: Barcelona, Badalona, Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià de Besòs. Al seu voltant s'hi ubiquen barris que presenten diferents situacions de vulnerabilitat, que en alguns casos requereixen d'actuacions de regeneració urbana.

El riu Besòs discorre al centre de l'espai i en el transcurs del temps s'ha conformat com una frontera funcional entre els dos marges fluvials. El marge esquerra és bàsicament un teixit

residencial que compta amb alguns equipaments rellevants i el marge dret conserva el teixit d'activitat econòmica històric en els antics polígons de sòl amb qualificació industrial.

La nova estació de la Sagrera-TAV, un cop estigui en funcionament, permetrà estructurar una nova centralitat en l'eix Santander-Pius XII-Marquès de Sant Mori lligada a la intermodalitat entre transports i amb capacitat de donar servei a tot el conjunt del territori des del Besòs Central.

El PDUM delimita la zona al voltant de la plaça Salvador Dalí com un "Àmbit de centralitat metropolitana ordenat (ACMor.07 Besòs Central)", compostat d'una àrea de referència d'aproximadament 163 ha, i d'un sector principal, amb una superfície de 15,5 ha. El conjunt dels dos àmbits inclou sòls dels termes municipals de Barcelona, Badalona, Santa Coloma de Gramenet i Sant Adrià de Besòs. El PDUM també estableix l'Avinguda metropolitana Besòs, que transcorre dins l'àmbit.

Concretament, els objectius del PDUM per aquest àmbit "ACMor.07 Besòs Central" són:

- Construir la nova Avinguda Metropolitana Besòs en el tram comprès entre el passeig de Santa Coloma i el pont del Molinet.
- Remodelar el Pont del Molinet com a carrer metropolità.
- Reordenar la cruïlla del pont amb la nova Avinguda Besòs i obertura al pas del polígon de Montsolís.
- Crear un nou parc estructurant sobre el Torrent de l'Estadella.
- Reubicar parcialment els aprofitaments de l'ARE dels Safarells al voltant de la reordenació de la Plaça Salvador Dalí.

El capítol 7è de les Normes Urbanístiques del PDUM estableix en relació al desplegament del Pla, entre d'altres, el següent:

"Article 18. Iniciativa dels plans

- 1. Correspon a l'AMB la formulació, l'aprovació inicial i l'aprovació definitiva dels plans derivats de desplegament de les actuacions de transformació urbanística d'interès metropolità, si l'AMB és l'administració actuant.*
- 2. En el cas que per al desplegament de les actuacions de transformació urbanística d'interès metropolità sigui necessària la tramitació d'un pla director urbanístic de concreció, correspon a l'AMB la seva formulació, aprovació inicial i aprovació provisional.*
- 3. Els ajuntaments i els ens públics poden constituir entitats urbanístiques especials amb l'AMB, que tindran la condició d'administració actuant i assumiran la iniciativa de formular plans derivats o plans directores urbanístics de concreció de les actuacions de transformació urbanística d'interès metropolità.*
- 4. Correspon a l'AMB la formulació, l'aprovació inicial i l'aprovació definitiva dels plans especials de desenvolupament de sistemes estructurants i sistemes d'interès metropolità que executi l'AMB.*

Article 20. Formulació de plans directors urbanístics d'interès metropolità de concreció

- 1. S'estableixen els supòsits següents per a la formulació de plans directors urbanístics d'interès metropolità de concreció (en endavant, PDUc), previstos a la disposició addicional vint-i-dosena del text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya, sense que calgui la modificació del PDUM, per a àmbits o actuacions concretes d'interès metropolità:*
 - a. Quan l'actuació de transformació urbanística d'interès metropolità abasti diferents classes de sòl.*
 - b. Quan per al compliment de les determinacions i els objectius de l'actuació de transformació urbanística d'interès metropolità sigui necessari estendre l'actuació prevista a l'àrea de referència i aquesta abasti diferents classes de sòl o diferents municipis.*
 - c. Quan, per la complexitat del sistema estructurant que es desenvolupa, es requereixi una figura de planejament superior a la prevista al PDUM.*
 - d. Quan correspongui ordenar sectors supramunicipals per a l'execució directa d'actuacions d'especial rellevància social o econòmica o de característiques singulars, d'interès metropolità.*
- 2. El planejament que resulti afectat per les determinacions d'un pla director urbanístic d'interès metropolità de concreció s'hi ha d'adaptar en els terminis que aquest estableixi, sens perjudici de l'entrada en vigor immediata del pla director i salvant les disposicions transitòries que inclogui."*

Des del Consorci del Besòs i amb el suport dels quatre municipis implicats en l' "Àmbit de centralitat metropolitana ordenat (ACMor.07 Besòs Central)", s'està treballant per a formular les bases d'un futur PDUc amb l'objectiu de delimitar un àmbit de transformació urbanística supramunicipal on es defineixin nous paràmetres urbanístics, es reordenin els usos i es reconsideri el caràcter de la plaça Salvador Dalí, replantejant l'actual rotonda viària per tal que esdevingui una gran plaça cívica.

En aquest sentit, i entenent que la darrera regulació urbanística de Catalunya ha apostat per un model clarament participatiu en el desenvolupament dels plans urbanístics, que prioritza tant la informació sobre els treballs de documentació i anàlisi com la participació activa en les diferents fases, i amb la voluntat de crear un espai de reflexió amb una visió holística que integri diverses disciplines i que assagi escenaris alternatius de futur per a "Àmbit de centralitat metropolitana ordenat (ACMor.07 Besòs Central)", es proposa la convocatòria del concurs d'idees "ALTERNATIVES PEL DESENVOLUPAMENT DE L'ÀMBIT BESÒS CENTRAL – CENTRALITAT METROPOLITANA DE BARCELONA, BADALONA, SANTA COLOMA DE GRAMENET I SANT ADRIÀ DE BESÒS"

L'objectiu del concurs, entès com un procés de participació tècnica, és l'obtenció de diverses propostes que permetin formular els criteris d'un futur PDUc de l' "Àmbit de centralitat metropolitana ordenat (ACMor.07 Besòs Central)".

Tot i la capacitat tècnica dels equips i del personal de la plantilla del Consorci del Besòs per assumir la realització dels treballs tècnics assenyalats, l'objectiu d'aquest concurs és, precisament, fomentar la participació d'equips tècnics externs, pluridisciplinaris i aliens a aquesta administració per tal de que aportin diversitat d'idees que promoguin una reflexió holística i transversal, premiant aquelles que en resultin més interessants.

Sant Adrià de Besòs, a data de la signatura electrònica.

Francesc Romero Siles
Gestor de Projectes T.U.S.